

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาวะของโลกในปัจจุบันได้ปรับเปลี่ยนเข้าสู่ศตวรรษใหม่ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีเข้าสู่ระบบดิจิทัล โดยมีจุดเปลี่ยนแปลงที่สำคัญคือเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) จนเกิดกระบวนการที่เรียกว่าเปลี่ยนแปลงไปสู่ยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) การเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ เป็นการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้านไม่ว่าจะเป็นทางด้านการเมือง การปกครอง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและวัฒนธรรม หรือแม้แต่การเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของจำนวนประชากร ความเปลี่ยนแปลงในรูปแบบของการดำรงชีวิตและคุณค่าของการปฏิบัติตนตามกฎระเบียบอันถูกต้องของสังคมไทย ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ในสังคมตามมา โดยเฉพาะปัญหาอาชญากรรม ซึ่งเป็นปัญหาสังคมที่ทำลายความสุขของประชาชนผู้สุจริตอย่างยิ่ง (นวลจันทร์ ทิศนชัยกุล, 2541)

ปัญหาด้านอาชญากรรมเป็นปัญหาหนึ่งสร้างความเสียหายต่อชีวิต ร่างกายและทรัพย์สินอย่างมาก ถือว่าเป็นปัญหาสำคัญที่บ่งบอกหรือชี้วัดสภาพปัญหาของสังคมและเป็นปัจจัยสาเหตุที่ถ่วงความเจริญก้าวหน้าในการพัฒนา ยิ่งสังคมแปรสภาพเข้าสู่สภาวะความทันสมัย มีความเจริญ ก้าวหน้าทางวัตถุและเทคโนโลยีสมัยใหม่มากเท่าใด ปัญหาอาชญากรรมจะเพิ่มมากขึ้นเท่านั้น และยังคงมีแนวโน้มสูง ขึ้นเรื่อย ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเมืองใหญ่หรือพื้นที่ซึ่งมีประชาชนอาศัยอยู่อย่างหนาแน่นประชาชนส่วนใหญ่ยังคงมีความหวาดกลัว หวาดระแวงต่อภัยของอาชญากรรมอยู่ตลอดเวลา ทั้งในขณะที่อยู่ในบ้านและเดินทางออกนอกบ้าน

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบรักษาความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยของประชาชนโดยตรง ได้ให้ความสนใจในปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นปัญหามนุษยธรรมพื้นฐานการดำรงชีวิตของประชาชน โดยได้แบ่งปัญหาพื้นฐานออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินได้แก่ การลักทรัพย์ในเคหสถาน วิ่งราวทรัพย์ ชิงทรัพย์ และลักทรัพย์ที่มูลค่าสูง และอีกส่วนหนึ่งคืออาชญากรรมที่เกี่ยวกับบุคคลอันได้แก่ คดีฆ่าคนตาย และคดีข่มขืนกระทำชำเรา เป็นต้น สำหรับแนวทางและมาตรการต่าง ๆ ที่เจ้าหน้าที่ตำรวจนำมาใช้ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่สำคัญได้แก่ การปกป้องคุ้มกัน การตัดโอกาสช่องทางมิให้บุคคล ซึ่งมีแนวโน้มหรือพฤติกรรมเป็นปฏิปักษ์ต่อสังคม ก่ออาชญากรรมขึ้น อันเป็นการป้องกันการกระทำผิดไว้ล่วงหน้าและหากเมื่อมีการกระทำผิดละเมิดกฎหมาย

ของบ้านเมืองเกิดขึ้น ต้องทำการรวบรวมประจักษ์พยาน หลักฐานและทำการจับกุม ซึ่งการดำเนินการตามมาตรการดังกล่าวนี้ จะประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องส่งเสริมประชาชนให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นพลเมืองดี ได้โดยการแจ้งเบาะแสของการกระทำความผิด รวมทั้งการจับกุมผู้กระทำความผิดอีกทางหนึ่งด้วย มาตรการในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในข้างต้นจะส่งเสริมและสร้างความคุ้มครองสวัสดิภาพของประชาชน โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในขณะที่เน้นให้ตำรวจเสริมสร้าง ความสัมพันธ์อันดีต่อประชาชน ให้ประชาชนศรัทธาเลื่อมใสมีจิตใจรักตำรวจ ตามแผนแม่บทของ กรมตำรวจ ฉบับที่ 3 (2540-2544) และแผนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (2540 -2544) ซึ่งแผนดังกล่าวมีลักษณะสอดคล้องสัมพันธ์ กับแผนกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ 6 (2540 -2544) ซึ่งเน้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมและมีบทบาทในการป้องกันอาชญากรรมและเสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของตนเองและในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (2545-2549) ได้กำหนดแผนเสริมสร้างความสุขในสังคม โดยการเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนให้มีโอกาสและมีบทบาทในการร่วมมือกับตำรวจมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ในแผนแม่บทสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2545-2549) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) ซึ่งเป็นแผนกำหนดแนวทางที่สอดคล้องต้องกันเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ด้วยการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนเป็นสำคัญ ซึ่งการดำเนินมาตรการตามแผนเพื่อแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนจะดำเนิน ไปได้อย่างเหมาะสมในแต่ละเขตพื้นที่นั้น (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2545, หน้า 26) สถานีตำรวจภูธรแต่ละแห่งจึงเป็นหน่วยงานที่ต้องนำมาตราการตามแผนดังกล่าว ไปใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติงาน ด้วยการมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยการมุ่งเสริมสร้างความเข้าใจอันดี และความไว้วางใจกันระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจกับประชาชน

นโยบายด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เป็นนโยบายที่แสวงหาความร่วมมือจากประชาชนหรือกลุ่มมวลชนต่าง ๆ จะบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ในการที่ช่วยลดหรือป้องกันอาชญากรรมได้นั้น ยังมีกลุ่มบุคคลอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งมีความเกี่ยวข้องใกล้ชิดกับประชาชน นอกจากนี้ยังมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในฐานะเป็นเจ้าพนักงานของรัฐและเป็นตัวเชื่อมประสานงานระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ กลุ่มบุคคลดังกล่าวได้แก่ ผู้นำชุมชนในแต่ละท้องที่ ในแต่ละหมู่บ้านแต่ละชุมชน ซึ่งได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ประธานชุมชน และคณะกรรมการชุมชน จะเป็นบุคคลที่มีบทบาทและสามารถ สร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้น ในหมู่บ้านและชุมชนของตน คอยสอดส่องดูแลประชาชน ในปกครองให้มีความเป็นอยู่อย่างสงบสุข ปลอดภัย

พื้นที่ตำบลแสนสุข ตำบลอ่างศิลา ตำบลบ้านบึง และตำบลเหมือง เป็นพื้นที่ที่อยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี อยู่ภายใต้การดูแลของ สถานีตำรวจภูธรตำบลแสนสุข พบว่าเป็นชุมชนที่มีประชากรอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น โดยเฉพาะพื้นที่ในเขตรับผิดชอบเป็นแหล่งท่องเที่ยว มีชายหาด บางแสน สถานศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา หมู่บ้านจัดสรร อาคารชุด ร้านค้า ทำให้การจราจรแออัด ที่อยู่อาศัย ในการป้องกันอาชญากรรมกระทำได้ยากและที่เป็นปัญหาในการป้องกันปราบปราม การกระทำความผิด เนื่องจากพื้นที่รับผิดชอบเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีประชาชนเดินทางมาจากต่าง จังหวัดเข้ามาท่องเที่ยวจำนวนมาก อีกทั้งยังมีประชากรแฝงอีกส่วนหนึ่งที่เข้ามาอาศัยอยู่เพื่อการศึกษา และยังมีแรงงานจากภาคอื่น ๆ แรงงานต่างด้าวจากประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาใช้แรงงาน และพักอาศัยอยู่ในพื้นที่รับผิดชอบ จึงทำให้ยากต่อการควบคุมอาชญากรรม

สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้แบ่งคดีอาญาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ของสถานีตำรวจออกเป็น 5 กลุ่ม เพื่อแยกชนิด ประเภท ของความร้ายแรงที่ผู้ก่ออาชญากรรมกระทำความผิด ดังนี้

กลุ่มที่ 1 คดีอุกฉกรรจ์สะเทือนขวัญ คือคดีประเภท นำผู้อื่นโดยเจตนา โดยไตร่ตรองไว้ก่อน ปล้นทรัพย์ ชิงทรัพย์ ลักพาตัวเรียกค่าไถ่ และวางเพลิงเผาทรัพย์

กลุ่มที่ 2 คดีประทุษร้ายต่อชีวิต ร่างกาย คือคดีประเภท ผู้อื่นโดยเจตนา ปล้นทรัพย์ ชิงทรัพย์ ลักพาตัวเรียกค่าไถ่ และวางเพลิงเผาทรัพย์

กลุ่มที่ 3 คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ คือคดีประเภท ลักทรัพย์ วิ่งราวทรัพย์ ริดเอาทรัพย์ ครอบครองทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ รับของโจร และทำให้เสียทรัพย์

กลุ่มที่ 4 คดีอาญาที่น่าสนใจ คือคดีประเภท โจรกรรมรถจักรยานยนต์ โจรกรรมรถยนต์ โจรกรรมโค กระบือ โจรกรรมเครื่องมือเกษตร ปล้นทรัพย์ ชิงทรัพย์ รถยนต์โดยสาร รถยนต์แท็กซี่ ข่มขืนและนำ ลักพาตัวเรียกค่าไถ่ ฉ้อโกง และข่มขืนทรัพย์

กลุ่มที่ 5 คดีที่รัฐเป็นผู้เสียหาย คือคดีประเภท อาวุธปืน อาวุธสงคราม วัตถุระเบิด การพนัน ยาเสพติด และปราบการค้าประเวณี

สถิติคดีอาญา 5 กลุ่ม ที่เกิดขึ้นในพื้นที่รับผิดชอบของ สถานีตำรวจภูธรตำบลแสนสุข ตั้งแต่ปี พ.ศ.2547-2549 สามารถเปรียบเทียบคดีที่เกิดขึ้นในแต่ละกลุ่ม ดังนี้ (สถานีตำรวจภูธรตำบลแสนสุข, 2548 ก)

กลุ่มที่ 1 คดีประทุษร้ายต่อชีวิตสะเทือนขวัญที่เกิดขึ้นในปี 2547 เกิด 4 ราย จับได้ 2 ราย ปี 2548 เกิด 8 ราย จับได้ 2 ราย และในปี 2549 เกิด 11 ราย จับได้ 6 ราย

คดีอาญาในกลุ่มที่ 1 เกี่ยวกับการคดีอุกฉกรรจ์และสะเทือนขวัญแก่ประชาชน ทำให้ประชาชนเกิดความหวาดกลัวต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ตลอดจนกลัวว่าจะเกิดความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของตนเองและครอบครัว จากสถิติคดีอาญาในกลุ่มที่ 1 จะสังเกตเห็นได้ว่ามีแนวโน้มที่จะเกิดเพิ่มขึ้นทุกปี คดีในกลุ่มนี้ส่วนใหญ่เป็นคดีประเภทฆ่าคนตาย โดยเจตนา สาเหตุเนื่องจากในพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรตำบลแสนสุข ในปัจจุบันมีความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ สังคม มีแหล่งท่องเที่ยว และสถานบริการจำนวนมาก จึงทำให้คดีในกลุ่มนี้เกิดขึ้นมากตามไปด้วย

กลุ่มที่ 2 คดีประทุษร้ายต่อชีวิต ร่างกายที่เกิดขึ้นในปี 2547 เกิด 25 ราย จับได้ 5 ราย ปี 2548 เกิด 45 ราย จับได้ 9 ราย และในปี 2549 เกิด 79 ราย จับได้ 31 ราย

คดีอาญาในกลุ่มที่ 2 เกี่ยวกับการประทุษร้ายต่อชีวิตและร่างกาย คดีในกลุ่มนี้เมื่อเกิดขึ้นย่อมทำให้เกิดความสูญเสียชีวิตหรือทรัพย์สิน ซึ่งนับวันจะมีแนวโน้มเกิดเพิ่มมากขึ้นทุกปี โดยเฉพาะในความผิดเกี่ยวกับชีวิต เช่น ความผิดเกี่ยวกับฆ่าคนตายโดยเจตนา และฆ่าคนตายโดยไม่เจตนา เนื่องจากการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ เกิดการขัดผลประโยชน์กับในกลุ่มนักลงทุน จึงเป็นสาเหตุให้คดีในกลุ่มนี้เกิดขึ้นเพิ่มทุกปี

กลุ่มที่ 3 คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สินที่เกิดขึ้นในปี 2547 เกิด 71 ราย จับได้ 27 ราย ปี 2548 เกิด 86 ราย จับได้ 32 ราย และในปี 2549 เกิด 163 ราย จับได้ 49 ราย

คดีอาญาในกลุ่มที่ 3 เกี่ยวกับการประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน คดีในกลุ่มนี้จะสังเกตเห็นได้ว่ามีอัตราเพิ่มขึ้นในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก จากสาเหตุมาจากความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ ตลอดจนในพื้นที่รับผิดชอบเป็นแหล่งท่องเที่ยวและศูนย์การศึกษาของภาคตะวันออก จึงทำให้มีจำนวนนักท่องเที่ยว นักศึกษาเข้ามาพักอาศัยอยู่จำนวนมาก ทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการประทุษร้ายต่อทรัพย์สินตามเป็นเงาตามตัว เช่น การชิงทรัพย์ วิ่งราวทรัพย์ และลักทรัพย์ นับวันจะเกิดเพิ่มมากขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับผลการจับกุมตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษนั้น ยังจับกุมได้ในอัตราที่ต่ำมาก จึงทำให้ผู้เสียหายต้องสูญเสียทรัพย์สินจากการกระทำความผิดดังกล่าว

กลุ่มที่ 4 คดีอาญาที่น่าสนใจในที่เกิดขึ้นปี 2547 เกิด 32 ราย จับได้ 6 ราย ปี 2548 เกิด 62 ราย จับได้ 12 ราย และในปี 2549 เกิด 111 ราย จับได้ 13 ราย

คดีในกลุ่มที่ 4 เป็นคดีที่น่าสนใจประเภท การโจรกรรมรถจักรยานยนต์ การโจรกรรมรถยนต์ ตั้งแต่ปี 2547-2549 คดีในกลุ่มนี้เกิดขึ้นจำนวนมากและมีอัตราเพิ่มมากขึ้นทุกปี สาเหตุมาจากในพื้นที่รับผิดชอบเป็นแหล่งท่องเที่ยว มีสถานบริการ ร้านอาหารและมิมหาวิทยาลัยบูรพา สถานที่ดังกล่าวมีประชาชนและนักท่องเที่ยวเดินทางมาพักอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น ประกอบกับ

เจ้าของทรัพย์สินขาดความระมัดระวัง ในการดูแลทรัพย์สินของตนเอง ทำให้กลุ่มมีฉฉาชีพทำการ ก่อเหตุลักทรัพย์และรถจักรยานยนต์อยู่อย่างต่อเนื่อง

กลุ่มที่ 5 คดีที่รัฐเป็นผู้เสียหายในปี 2547 เกิด 148 ราย จับผู้ต้องหาได้ 512 คน ปี 2548 เกิด 254 ราย จับผู้ต้องหาได้ 510 คน และในปี 2549 เกิด 333 จับผู้ต้องหาได้ 669 คน

คดีในกลุ่มที่ 5 เป็นคดีประเภทที่รัฐเป็นผู้เสียหาย เช่น คดีกระทำความผิดเกี่ยวกับ พระราชบัญญัติอาชญากรรม อาวุธสงคราม วัตถุประสงค์ การพนัน ยาเสพติด และปรามการค้า ประเวณี เป็นต้น คดีในกลุ่มนี้จะเกิดเพิ่มมากขึ้นทุกปี เนื่องจากพื้นที่รับผิดชอบมีจำนวน ประชากรเพิ่มขึ้น การกระทำความผิดในคดีกลุ่มนี้จะเพิ่มขึ้นเป็นเงาตามตัว

จากข้อมูลสถิติคดีอาญา 5 กลุ่ม ของสถานีตำรวจภูธรตำบลแสนสุข ที่เกิดขึ้นประจำปี 2547-2549 จะสังเกตได้ว่าเมื่อมีเหตุหรือเกิดคดีขึ้นแล้ว มักจะจับกุมคนร้ายผู้กระทำความผิดได้น้อย สาเหตุส่วนหนึ่งมาจากขาดความร่วมมือจากประชาชน ในการแจ้งเบาะแสคนร้ายให้กับเจ้าหน้าที่ ตำรวจเพื่อเป็นข้อมูลในการสืบสวนติดตามจับกุมตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ ผู้นำชุมชน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ประธานชุมชนและกรรมการชุมชน เป็นบุคคลที่อยู่ภายในชุมชน มีความใกล้ชิดกับประชาชนภายในชุมชน และบุคคลดังกล่าวสามารถช่วยเหลือ สนับสนุนกิจกรรม ตลอดจนประสานการปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ จะทำให้เกิดประสิทธิภาพ หากบุคคล เหล่านั้น มีความรู้ความเข้าใจมีแนวทางการดำเนินงานด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของ ประชาชน จะทำให้การป้องกันปราบปรามอาชญากรรมในชุมชนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

สถานีตำรวจภูธรตำบลแสนสุข จึงได้จัดทำโครงการชุมชนสัมพันธ์เพื่อขอความร่วมมือ จากผู้นำชุมชน เพื่อให้ผู้นำชุมชนเหล่านั้น มีความรู้ความเข้าใจ รวมทั้งมีแนวทางการดำเนินการ ในกิจกรรมและส่งเสริมให้ชุมชนมีความเป็นอยู่อย่างสงบสุข ทั้งนี้เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน ในพื้นที่ ผู้วิจัยในฐานะที่ดำรงตำแหน่งรองวัตรป้องกันและปราบปราม ประจำสถานีตำรวจภูธร ตำบลแสนสุข มีหน้าที่รับผิดชอบงานด้านป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม งานจราจรและ งานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ มีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเพื่อนำผลการวิจัยที่ได้มาเป็นข้อ เสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขปัญหาข้อขัดข้องต่าง ๆ ในเรื่องของความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน ซึ่งจะนำไปสู่การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ให้มีประสิทธิภาพ เพิ่มมากยิ่งขึ้นต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจของผู้นำชุมชนในกิจกรรมด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในพื้นที่สถานีตำรวจภูธรตำบลแสนสุข
2. เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินการของผู้นำชุมชนในกิจกรรมด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในพื้นที่สถานีตำรวจภูธรตำบลแสนสุข
3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และแนวทางการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานของผู้นำชุมชนในกิจกรรมด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในพื้นที่สถานีตำรวจภูธรตำบลแสนสุข

ความสำคัญของการวิจัย

1. ผลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สามารถนำไปใช้เป็นแนวดำเนินการด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในชุมชน อันจะส่งผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้นำชุมชนให้ดียิ่งขึ้น
2. ผู้บริหารระดับเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด อำเภอและจังหวัด สามารถนำไปใช้ในกิจกรรมด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในภาพรวมของจังหวัดชลบุรี ได้
3. สามารถใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดแนวดำเนินการแก้ไขปัญหา อุปสรรคและแนวทางเกี่ยวกับการดำเนินการของผู้นำชุมชน ในกิจกรรมด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในพื้นที่สถานีตำรวจภูธรตำบลแสนสุข
4. สามารถใช้เป็นแนวดำเนินการด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของผู้นำชุมชนและเจ้าหน้าที่ตำรวจ ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นภายในชุมชน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหา

ในการวิจัยแนวทางการดำเนินงาน ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนนี้ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของเนื้อหาตามแนวคิดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (2548, หน้า 20-21) และแนวคิดของสถานีตำรวจภูธรตำบลแสนสุข (2548 ก) เกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านมวลชนและชุมชนสัมพันธ์ 5 กิจกรรม คือ 1) สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม 2) อาสาสมัครตรวจ

ร่วมกับตำรวจ 3) เพื่อนบ้านเตือนภัย 4) ตำรวจอาสา และ 5) อาสาสมัครจราจร ปัญหาความรู้ความเข้าใจแนวทาง การดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรค และแนวทางการแก้ไขปัญหของผู้นำชุมชน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ประธานและคณะกรรมการชุมชน ที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรตำบลแสนสุข รวม 4 ตำบล แยกเป็นหมู่บ้าน 17 หมู่บ้าน 10 ชุมชน รวมผู้นำชุมชน จำนวน 213 คน ดังนี้ คือ

2.1.1 กำนัน ผู้ใหญ่บ้านและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ตำบลอ่างศิลา ตำบลบ้านปึก และตำบลเหมือง จำนวน 55 คน

2.1.2 ประธานและคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข จำนวน 158 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง สุ่มจากประชากรโดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610) ได้กลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และ ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน 48 คน ประธานและคณะกรรมการชุมชน 112 คน รวม 160 คน

2.3 ตัวแปรที่ศึกษาคือ แนวทางดำเนินการด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ประกอบด้วย

2.3.1 ความรู้ความเข้าใจของผู้นำชุมชนในกิจกรรมด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

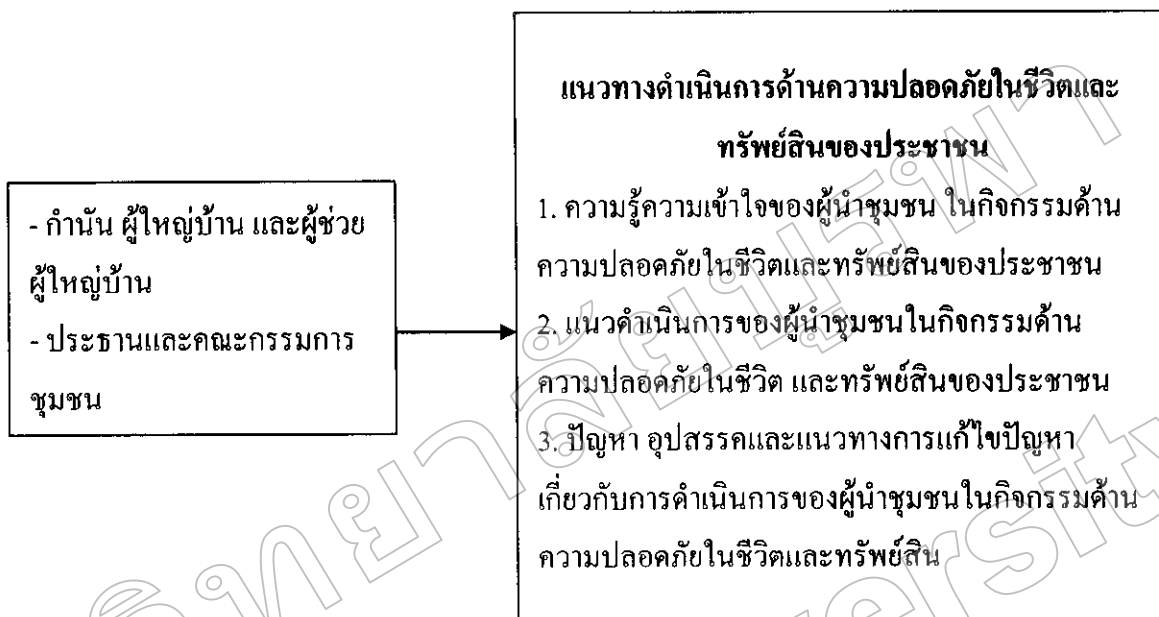
2.3.2 แนวดำเนินการของผู้นำชุมชนในกิจกรรมด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

2.3.3 ปัญหา อุปสรรคและแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับการดำเนินการของผู้นำชุมชน ในกิจกรรมด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงาน ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน: กรณีศึกษาผู้นำชุมชนในพื้นที่สถานีตำรวจภูธรตำบลแสนสุข ผู้วิจัยได้แนวคิดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (2548, หน้า 20-21) และแนวคิดของสถานีตำรวจภูธรตำบลแสนสุข (2548 ก) เกี่ยวกับการปฏิบัติงานมวลชนชุมชนสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับความรู้ความเข้าใจ แนวดำเนินการ ปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไขปัญหาใน 5 กิจกรรม คือ กิจกรรมสมาชิก แจ้งข่าวอาชญากรรม อาสาสมัครตรวจร่วมกับตำรวจ เพื่อนบ้านเตือนภัย ตำรวจอาสา และ อาสาสมัครจราจร แสดงในภาพที่ 1

ตัวแปรที่ศึกษา

ภาพที่ 1 กรอบความคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. แนวดำเนินงานด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน หมายถึง สภาพการประพฤติ การปฏิบัติของผู้นำชุมชน ในเขตพื้นที่รับผิดชอบสถานีตำรวจภูธร ตำบลแสนสุข ในการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน วัดได้จาก การตอบแบบสอบถามของผู้นำชุมชนใน 4 ด้าน คือ

1.1 ความรู้ความเข้าใจของผู้นำชุมชน ในด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน หมายถึง ข้อมูลข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่ผู้นำชุมชนได้รับทราบจากกิจกรรมด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

1.2 แนวทางการดำเนินการของผู้นำชุมชน ในกิจกรรมด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน หมายถึง วิธีการปฏิบัติการดำเนินกิจกรรมด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน มาใช้กับประชาชนในชุมชน

1.3 ปัญหาอุปสรรค หมายถึง สิ่งที่เป็นปัญหาสงสัยที่ยังหาข้อยุติไม่ได้ ทำให้ขัดขวางต่อการดำเนินงานของผู้นำชุมชน ในกิจกรรมด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ที่จะต้องดำเนินการแก้ไข

1.4 แนวทางการแก้ไขปัญหา หมายถึง วิธีการปฏิบัติตามที่วางไว้เพื่อใช้แก้ไขปัญหาการดำเนินกิจกรรมด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

2. กิจกรรมรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน หมายถึง แนวดำเนินการที่เป็นความร่วมมือระหว่างตำรวจกับผู้นำชุมชน ในการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน 5 ประการคือ

2.1 สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม หมายถึง กิจกรรมที่ให้บุคคลซึ่งผ่านการอบรมเป็นสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมทราบวิธีการกระทำผิดของคนร้าย การจดจำคำนิรूपพรรณบุคคล การจดจำคำนิรूपพรรณสิ่งของและยานพาหนะ การรักษาสถานที่เกิดเหตุ การแจ้งข่าวไปยังสถานีตำรวจภูธรตำบลแสนสุข

2.2 อาสาสมัครตรวจร่วมกับตำรวจ หมายถึง กิจกรรมที่ให้บุคคลที่ผ่านการอบรมเป็นอาสาสมัครตรวจร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในด้านการปฏิบัติตนระหว่างออกตรวจ การแต่งกาย ลักษณะการออกตรวจแต่ละผลัด อำนาจการปฏิบัติเมื่อพบการกระทำผิดซึ่งหน้า เวลาการปฏิบัติที่ดูยามของแต่ละตำบล

2.3 เพื่อนบ้านเตือนภัย หมายถึง กิจกรรมที่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนเดียวกันช่วยเหลือกันในการสร้างความรับผิดชอบที่จะป้องกันตนเอง การติดตั้งสัญญาณแจ้งภัยระหว่างกัน การติดตั้งโทรศัพท์สาธารณะเพื่อการแจ้งภัย การประสานงานของคณะกรรมการหมู่บ้านและชุมชน

2.4 ตำรวจอาสา หมายถึง กิจกรรมที่ให้ชุมชนกับตำรวจมีกิจกรรมร่วมกันในด้านตำรวจอาสาเข้าเวร-ยามประจำหมู่บ้าน ประจำชุมชน การตรวจเวร-ยาม การรายงานให้ผู้นำหมู่บ้านทราบ ในแต่ละเวร-ยาม

2.5 อาสาสมัครจราจร หมายถึง กิจกรรมที่ประชาชนในพื้นที่อาสาสมัครเข้ามาแก้ปัญหาการจราจรร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ การบริการอำนวยความสะดวก การแจ้งเหตุเมื่อเกิดอุบัติเหตุการจราจร การอำนวยความสะดวกด้านการจอดรถในงานพิธีของประชาชน

3. ผู้นำชุมชน หมายถึง บุคคลที่ได้รับเลือกจากประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนนั้น ๆ เพื่อทำหน้าที่เป็นตัวแทนในการดูแลรักษาความปลอดภัย และปกครองชุมชนให้สงบสุข แบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

3.1 กำนัน หมายถึง ผู้นำระดับตำบลมีหน้าที่ดูแล รักษาความปลอดภัยให้กับหมู่บ้านในตำบลนั้น ๆ ซึ่งกำนันจะต้องปกครองหลายหมู่บ้านในตำบล ซึ่งต้องประสานงานกับผู้ใหญ่บ้านและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านเสมอเมื่อออกราชการ

3.2 ผู้ใหญ่บ้าน หมายถึง ผู้นำระดับหมู่บ้าน หมู่บ้านหนึ่งมีได้ 1 คน มีหน้าที่ดูแลรักษาความปลอดภัย และติดต่อประสานงานราชการแทนประชาชนในหมู่บ้านนั้น

3.3 ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน หมายถึง เป็นผู้ที่ทำหน้าที่ช่วยเหลือผู้ใหญ่บ้านในทางราชการหรือเป็นตัวแทนผู้ใหญ่บ้านในเวลาที่ผู้ใหญ่บ้านไม่สามารถรับราชการได้

3.4 ประธานหรือคณะกรรมการชุมชน หมายถึง คณะบุคคลซึ่งทำหน้าที่ในการสอดส่องดูแล รักษาความปลอดภัย ให้ความช่วยเหลือกับบุคคลในชุมชน พร้อมทั้งเป็นตัวแทนในระดับท้องถิ่นเพื่อรับราชการในการพัฒนาท้องถิ่นนั้น ๆ ด้วย

4. เจ้าหน้าที่ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ หมายถึง บุคคลที่ผ่านการอบรมตามโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ และปฏิบัติหน้าที่ร่วมมือประสานงานกับประชาชนในชุมชน เพื่อการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

5. อาชญากรรม หมายถึง การกระทำใด ๆ ซึ่งกฎหมายมีผลบังคับใช้ในขณะนั้น บัญญัติว่าเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้สำหรับความผิดนั้น

6. การป้องกันอาชญากรรม หมายถึง การใช้มาตรการและวิธีการต่าง ๆ เพื่อป้องกันมิให้เกิดอาชญากรรมขึ้นได้โดยง่าย และหรือเพื่อตัดโอกาสในการทำความผิดของคนร้ายหรือการเตรียมการเพื่อมิให้เกิดการกระทำผิดขึ้น

7. การปราบปรามอาชญากรรม หมายถึง การใช้มาตรการระงับการทำความผิดและการจับกุมหรือควบคุมอาชญากรรม เพื่อป้องกันอาชญากรรมย้อนกลับมาประกอบอาชญากรรมขึ้นอีก

8. การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับอาชญากรรม หมายถึง การอ่านหนังสือพิมพ์ การรับฟังข่าวสารทางวิทยุ หรือการดูข่าวสารทางโทรทัศน์เกี่ยวกับอาชญากรรม